

Praktické postupy při návrhu řešení bezpečnostního systému

Seminář Bezpečnost muzejních sbírek II
Národní galerie v Praze
6.6.2012

Prezentace

- Základní definice
- Legislativa a metodika
- Přípravná fáze budování bezpečnostního systému
- Praktické cvičení analýzy rizik

Základní definice

- **Bezpečnost muzea** je okamžitá hodnota schopnosti muzea k plnění jedné z jeho základních funkcí, tj. ochrany zaměstnanců, návštěvníků, sbírek muzejní povahy, ostatního movitého i nemovitého majetku a své dobré pověsti.
- **Riziko** je vyjádření četnosti a dopadu mimořádné události ohrožující sbírkové předměty.
- **Analýza rizik** je proces identifikace míry a četnosti ohrožení organizace (jejich zaměstnanců, návštěvníků, sbírek muzejní povahy, ostatního movitého i nemovitého majetku i pověsti organizace).

Základní definice

- **Akceptovatelným rizikem** je taková míra a četnost určitého ohrožení, která nezpůsobí organizaci významnou ztrátu (např. poškození sbírkového předmětu, újmu na zdraví apod.). Míru akceptace rizika, tedy i ztráty, určuje každá organizace sama v souladu s právním řádem České republiky a dobrými mravy.
- **Bezpečnostní politika** definuje na základě analýzy rizik požadovanou úroveň bezpečnosti muzea (míru akceptace rizik).
- **Bezpečnostní systém muzea** je souhrn všech technických prostředků a organizačních opatření, jejichž cílem je zajištění bezpečnosti muzea na požadované úrovni.

Čl. 2 Muzea, která spravují sbírky je uchovávají v zájmu společnosti a jejího rozvoje

- Ochrana sbírek
 - 2.21 Ochrana proti katastrofám
 - 2.22 Bezpečnost sbírek a její dokumentace (vč. úniku citlivých informací)
 - ...

Zákon č. 122/ 2000 Sb. o ochraně sbírek

muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů
ve znění pozdějších předpisů

- § 3 – §8 **Centrální evidence sbírek**
- § 9 **Ochrana sbírek**
 - Zajistit ochranu sbírky před krádeží a vloupáním
 - Zajistit ochranu před sbírky před poškozením, zejména nepříznivými vlivy prostředí
 - Zajistit preparaci, konzervaci a restaurování
 - Vést sbírkovou evidenci
 - Stanovit režim zacházení
 - Provádět inventarizaci
 - ...

Legislativa a metodika

Vyhláška MK č. 275 ze dne 28.7.2000, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb.

§ 1 Trvalé uchovávání sbírek muzejní povahy a sbírkových předmětů

- ochrana sbírek proti požáru, poškození vodou nebo chemickými látkami,
- uchování sbírkových předmětů v prostorách zajištěných mechanickými nebo elektronickými ochrannými systémy nebo jejich kombinací, se stanoveným režimem vstupu cizích osob, případně v prostorách pod stálou ostrahou,
- zajištění bezpečnosti sbírkových předmětů při manipulacích se sbírkovými předměty a při jejich převodech.
- ...

Legislativa a metodika

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších

- Část druhá – Péče o kulturní památku - **Ochrana a užívání kulturních památek § 9**
- (1) Vlastník kulturní památky je povinen na vlastní náklad pečovat o její zachování, udržovat ji v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením.
- Povinnost pečovat o zachování kulturní památky, udržovat kulturní památku v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením má také ten, kdo kulturní památku užívá nebo ji má u sebe.

Přílohy k nařízení vlády č. 522/2005 Sb., kterým se stanoví seznam utajovaných informací, ve znění nařízení vlády č. 240/2008 Sb.

– Seznam utajovaných informací v oblasti působnosti Ministerstva kultury

- 1. Projektová dokumentace elektrické zabezpečovací signalizace, uzavřeného televizního systému, tísňového systému nebo systému pro kontrolu vstupu sloužící ochraně objektu, v nichž jsou uchovávány kulturní statky, proti krádežím, loupežím a poškozování cizí věci
- 2. Souhrnná informace o stavu realizace zabezpečení kulturních statku proti krádežím, loupežím a poškozování cizí věci

Vyhláška č. 23/2008 Sb., O technických podmínkách požární ochrany staveb

- § 26 Stavba památkově chráněná
 - a) vybavení - EPS nebo hlásič požáru v EZS
 - b) stabilní hasicí zařízení
 - v jedinečných prostorech staveb, nebo v prostorech s jedinečnými historickými sbírkami
 - v jedinečných dřevěných stavbách
- § 27 Ochrana movitých kulturních památek
 - a) vybavení - EPS nebo hlásič požáru v EZS
 - b) stabilní hasicí zařízení, jde li o jedinečnou sbírku historických předmětů

KONCEPCE ÚČINNĚJŠÍ PÉČE O MOVITÉ KULTURNÍ DĚDICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE NA LÉTA 2010 - 2014 (KONCEPCE ROZVOJE MUZEJNICTVÍ) + Usnesení vlády č. 862/2010

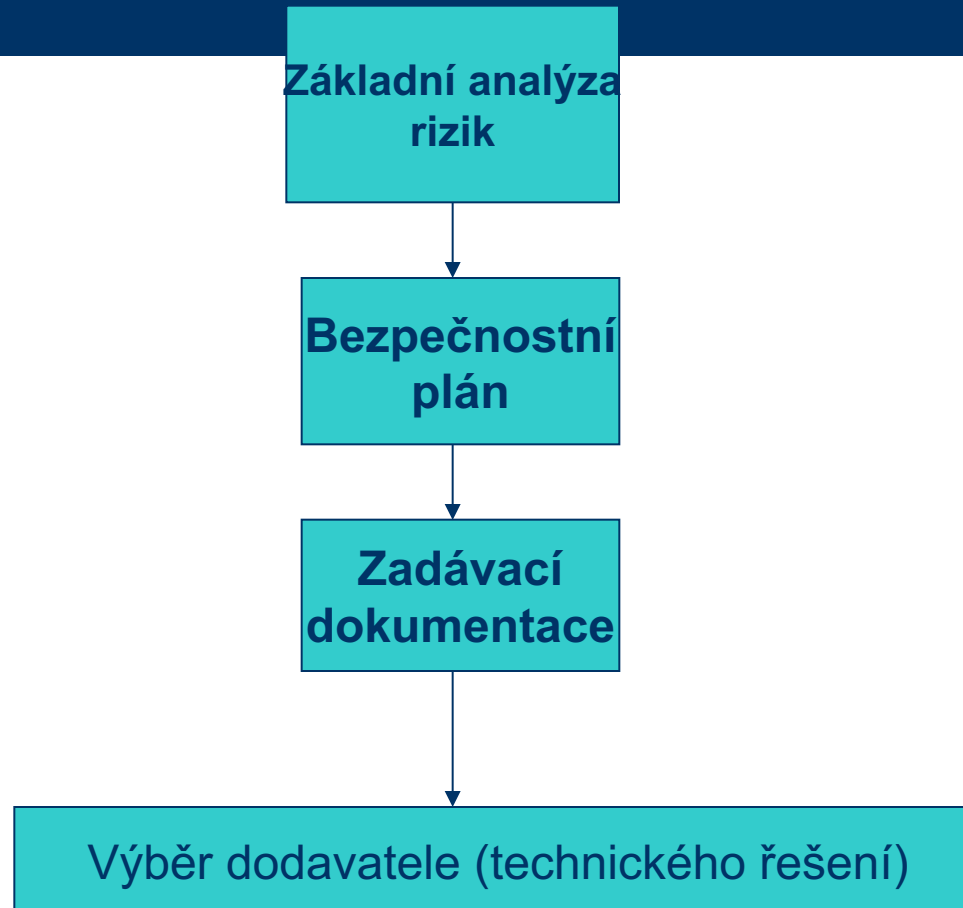
III. STRATEGICKÉ CÍLE

- Dále zajišťovat účinnou preventivní ochranu movitého kulturního dědictví před následky mimořádných situací, před nepříznivými vlivy prostředí a před krádežemi, vloupáními a požáry a zajistit zmírňování následků nelegálně vyvážených kulturních statků.

Metodický pokyn č. 10012/2010

- Upravuje základní postupy organizace při ochraně sbírek před krádežemi, vloupáními a požárem
- Zakládá praxi kontinuální analýzy rizik
- Rozděluje okamžitá a koncepční řešení
- Definuje prostředky k eliminaci rizik

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Základní analýza

- Identifikace hrozeb
- Analýza rizik
- Stanovení bezpečnostní politiky organizace – míra akceptace rizik

Bezpečnostní plán muzea

- Stanovení hrozeb a akceptace rizik pro jednotlivé objekty i jejich vnitřní prostory
- Návrh zabezpečení různých typů muzejních prostor a objektů (omezení a doporučení výběru prostředků realizace bezpečnostního systému)

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Návrh integrace systémů

- definice výstupů z jednotlivých technických subsystémů (EZS, EPS, CCTV, MaR, ACS, SHZ,...)
- způsob spolupráce mezi jednotlivými subsystémy
- komunikace v rámci systému ostrahy uvnitř i vně muzea vč. přenosu informací intervenčním jednotkám
- lokální řídicí a monitorovací systémy a jejich výstupy
- centrální monitorovací a řídicí pracoviště

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Návrh způsobu vyhodnocení a zásahu

- stálá služba a zásahová jednotky na objektu
- stálá služba na objektu, zásahová jednotky mimo objekt
- objekt bez stálé služby, napojen na pult centralizované ochrany PČR, městské policie nebo soukromé agentury
- Definice technických parametrů přenosu (vždy min. dvoukanálový (GSM a internet; Internet a pevná linka...))

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

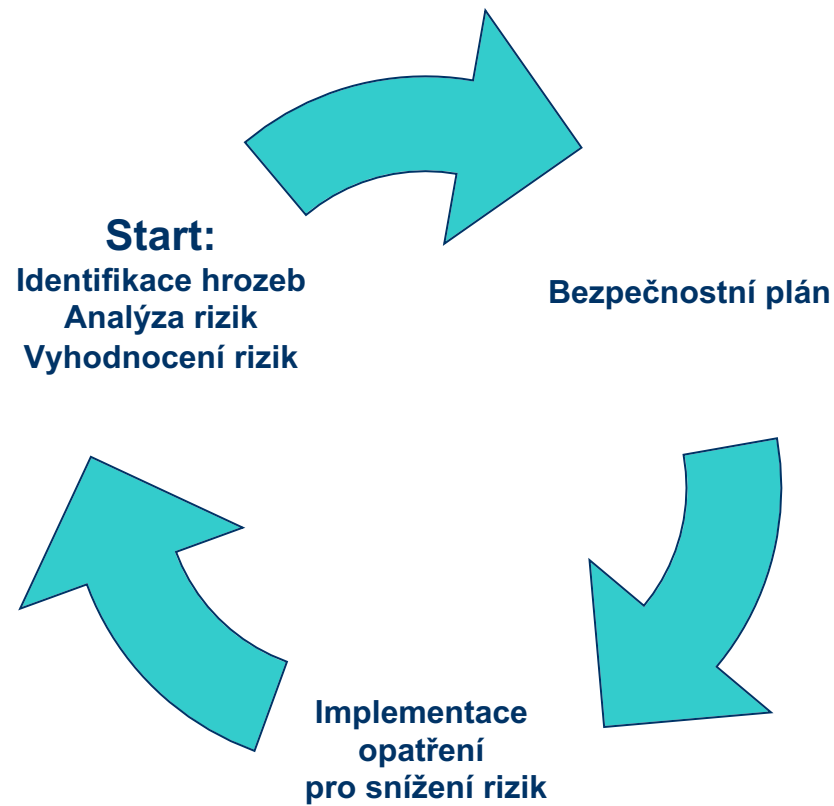
Výstup: Zpracovaná zadávací dokumentace

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

- Optimalizace výběru bezpečnostních technologií
- Nastavení výhodných smluvních vztahů
- Rozdělení odpovědnosti členů týmu pro realizační fázi

Výstup: Vybraný dodavatel bezpečnostního systému, muzeum připravené k zahájení jeho budování

Budování bezpečnostního systému – bezpečnost stále dokola

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Identifikace hrozeb

- Pokud chceme něco chránit, musíme nejprve zjistit, proti čemu dotyčnou věc nebo osobu chránit chceme.
- Metoda empirická (zkušenosti a archivní prameny).
- Metoda systematická – vymezení možných hrozeb jednotlivých objektů dle jejich současného stavu.

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Analýza rizik

- souvztažně kvantifikuje pravděpodobnost výskytu těchto hrozeb, stupeň jejich nebezpečnosti a rezistenci stávajícího bezpečnostního systému budovy
- hodnotí míru a četnost každého ohrožení organizace (jejich zaměstnanců, návštěvníků, sbírek muzejní povahy, ostatního movitého i nemovitého majetku...)
- podle naléhavosti řešení setřídí procesy, které musíme přijmout ke snížení následků jednotlivých dopadů hrozeb

Budování bezpečnostního systému – praktické cvičení

Jednoduchá analýza rizik

Jednoduchá analýza rizik

Každý účastník vyplní za své muzeum „žluté sloupce“. Vyhodnocení bude zveřejněno v závěrech ze Semináře.

Druh události	Činnost výskytu (jednou za 1000 let – 1, jednou za 100 let – 2, jednou za 10 let – 3, jednou za rok – 4, deset let – 5)	Dopad výskytu události na muzeum (samostatně) – 1, středně – 2, vysoký – 3, velmi vysoký – 4, katastrofální – 5)	Výše rizika $R = P \times C$	Stupeň rizika (katastrofální 20-25, vysoký 10 – 19, střední 5-9, nízké 2 – 4, zanedbatelné – 1)	Stupeň přijatých opatření (1-5) 1 – žádná 5 – maximální možná	Výsledný stupeň zabezpečení (Stupeň rizika – Stupeň přijatých opatření)
Přírodní katastrofy v blízkosti muzea						
Povodeň						
Rozeř a vichřice						
Rozsáhlé požáry						
Rozsáhlé znečištění vzduchu						
Extrémní venkovní teploty nebo jejich extrémní změny						
Extrémně vysoký výskyt hrobovců, hmyzu apod.						
Nezákonné činnost						
Krádež předmětů (v návštěvnických hodinách)						
Vloupání						
Vandalismus						
Nevhodné chování návštěvníků, fyzické napadení						
Žaloby						
Vstup nepovolané nebo nepříslušné osoby						
Přítomnost ozbrojené osoby v muzeu						
Nehody a poruchy						
Zranění návštěvníka nebo zaměstnance						
Únik chemických látek						
Vypadek klimatizace						
Vypadek dodávek energie						
Vypadek dodávky vody						
Vypadek bezpečnostního systému						
Vypadek komunikačního systému						
Další mimořádné události v muzeu						
Požár						
Zaplavení kapalinou z technických systémů						
Nepřípustná teplota v muzeu						
Nepřípustná vlhkost v muzeu						
Nepřípustná úroveň intenzity osvětlení v muzeu						

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Dlouhodobé činnosti v bezpečnosti sbírek

Činnost	Stručný popis (ano/ne/částečně)	Návrhy ke zlepšení stávající situace
Provádíte kontinuálně nebo v pravidelných intervalech analýzu rizik?		
Má instituce plán prevence a ochrany (emergency plan) vč. plánu evakuace sbírek v tištěné formě na každém pracovišti?		
Je prováděna pravidelná aktualizace plánu prevence a ochrany (plánů pro řešení mimořádných událostí) – jména, spojení,... ?		
Má každý pracovník muzea určenou svoji úlohu při řešení jakékoliv mimořádné situace se kterou je seznámen?		
Jsou organizovány pravidelné schůzky se složkami záchranného systému (PČR, HZS)?		
Je prováděna aktualizace pojistných smluv?		
Jsou prováděna pravidelně cvičení připravenosti muzea k řešení mimořádných událostí?		
Jsou pravidelně prováděny revize instalovaných bezpečnostních signalizací?		

Budování bezpečnostního systému – přípravná fáze

Dlouhodobé činnosti v bezpečnosti sbírek

Činnost	Stručný popis (ano/ne/částečně)	Návrhy ke zlepšení stávající situace
Provádí se kontrola veřejných prostor muzea před jejich otevřením a po uzavření? Potvrzuje se tato kontrola podpisem kontrolujícího?		
Jsou návštěvníci seznámeni s pravidly chování v muzeu (fotografování, jídlo, pití, ...)?		
Je prováděna pravidelně kontrola přenosových cest poplachových událostí?		
Jsou kontrolovány dopravní prostředky při vjezdu a výjezdu z muzea?		
Provádí se kontrola činnosti strážní a dozorní služby?		
Je požadován u pracovníků vykonávajících strážní a dozorní službu výpis z rejstříku trestů?		
Jsou sbírkové předměty muzea bez výjimky 24 hod střeženy (elektronicky nebo fyzicky)?		
Existuje u vybraných předmětů v expozicích stále 24 hod. střežení?		
Je sledován konstantně sledováno a vyhodnocováno dění kolem budovy muzea?		
Je zavedena průkazná evidence kontroly vstupu do depozitářů muzea?		

Díky za pozornost!

pavel.jirasek@culturetech.cz